

Sygnatura akt VI Ka 109/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **11 kwietnia 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Dariusz Prażmowski

Sędziowie SSO Grażyna Tokarczyk (spr.)

SSO Marcin Mierz

Protokolant Marzena Mocek

przy udziale Krystyny Marchewki

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2014 r.

sprawy **Z. N.** ur. (...) w W.,

syna M. i M.

oskarżonego z art. 297§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 21 listopada 2013 r. sygnatura akt VI K 367/13

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 636 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w zakresie czynu zarzucanego w punkcie I eliminując ustalenie, że oskarżony przedłożył zaświadczenie o zarobkach i zatrudnieniu;
2. w pozostałej części utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;
3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione w postępowaniu odwoławczym w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 260 (dwieście sześćdziesiąt) złotych.

Sygn. akt VI Ka 109/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 roku sygn. akt VI K 367/13 uznał Z. N. za winnego popełnienia czynów polegających na tym, że:

I w dniu 26 kwietnia 2012 roku, na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego K., w punkcie obsługi R. S., działającej w imieniu i na rzecz Banku (...) z/s w W., w trakcie składania wniosku o wydanie karty kredytowej, złożył nieprawdziwe

oświadczenie o zarobkach i zatrudnieniu w restauracji (...) z/s w W., a następnie zaświadczenie o zarobkach i zatrudnieniu, mające istotne znaczenie dla uzyskania karty kredytowej, działając na szkodę Banku (...) z/s w W.,

II w dniu 25 czerwca 2012 roku, w oddziale Banku (...) w W., w trakcie składania wniosku o udzielenie pożyczki gotówkowej w kwocie 30 000 złotych, przedłożył zawierające nieprawdę zaświadczenie o zarobkach i zatrudnieniu w restauracji (...) z/s w W., mające istotne znaczenie dla uzyskania pożyczki, działając na szkodę Banku (...) z/s w W.,

z których każdy wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 297 § 1 kk i został popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przy czym przyjął, że czyny te stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 kk i za to na mocy art. 297 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył mu jedną karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo oskarżonemu zawiesza na okres próby lat 2, na mocy art. 33 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego grzywnę w rozmiarze 100 stawek dziennych, ustalając na mocy art. 33 § 3 kk wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Apelację wniósł obrońca zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych polegający na stwierdzeniu, że stopień winy i społecznej szkodliwości czynów oskarżonego jest wyższy niż nie znaczny, gdy oskarżony realizuje zobowiązania z karty kredytowej, podnosząc też brak konieczności pojednania z pokrzywdzonym dla możliwości warunkowego umorzenia postępowania.

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i warunkowe umorzenie postępowania na okres próby 1 roku oraz orzeczenia świadczenia w kwocie 500 złotych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Po pierwsze stwierdzić należało, że wywieziony środek odwoławczy nie zasługuje na uwzględnienie, o czym przekonuje kontrola odwoławcza przeprowadzonego przez Sąd I instancji postępowania dowodowego, zaskarżonego orzeczenia, jego uzasadnienia oraz analiza uzasadnienia apelacji. Niemniej w wyniku rozpoznania wywiezionego środka odwoławczego Sąd odwoławczy dostrzegł konieczność zmiany zaskarżonego wyroku.

Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dalej dokonując wszechstronnej oceny zebranych dowodów, nie uchybiając zasadom wiedzy, logicznego rozumowania, ani doświadczenia życiowego, rzetelnie ocenę tę przedstawiając w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia, również w zakresie okoliczności rzutujących na ocenę stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów oskarżonego.

Dla oceny owych stopni istotne znaczenie ma dwukrotność przestępczego zachowania, w krótkim odstępie czasu, wyrażająca niepoprawność sprawcy, brak jakiegokolwiek sytuacji motywacyjnej, łagodzącej ocenę winy, sam oskarżony przecieży wywodził, że jego kondycja finansowa była świetna, a zatem nie miał potrzeby uciekać się do przestępstwa. Wbrew próbom wykazywania istotnej roli świadka M. B., nie sposób uznać, aby to ona zainicjowała złożenie wniosku o wydanie karty kredytowej, przecieży w obu wypadkach oskarżony samodzielnie udał się do placówek i to po jego stronie leżała swoboda w zakresie tego o jaki instrument finansowy się ubiega, co deklaruje i jakie zaświadczenia składa. Podobnie trudno ocenić, jako nie znaczny stopień społecznej szkodliwości, gdy przy jego ocenie Sąd winien uwzględnić rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Oczywiście o szkodzie w wypadku przestępstw typizowanych w art. 297 § 1 kk nie ma mowy, ale swe dwukrotne działania skierował przeciwko pewności obrotu gospodarczego, narażając wiarygodność tegoż, przy braku jak wcześniej wspomniano okoliczności pozwalających na niższą ocenę karygodności postawy, chociażby ze względów życiowych, co i tak nie uchyliloby możliwości przypisania wypełnienia znamion przestępstwa.

Odnosząc się do wniosku o warunkowe umorzenie postępowania Sąd odwoławczy stwierdził brak ku temu przesłanek.

Sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Po pierwsze, jak wcześniej wskazano nie sposób uznać wymaganego stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu oskarżonego na poziomie nie- znaczny, motywacja, powtarzalna postawa wskazują na stopień wyższy, trudno też w takich okolicznościach pozytywnie prognozować, że oskarżony przestrzegał będzie porządku prawnego.

Przede wszystkim jednak przestępstwo z art. 297 § 1 kk zagrożone jest kara pozbawienia wolności do lat 5, a zgodnie z art. 66 § 3 kk warunkowe umorzenie może być zastosowane do sprawcy przestępstwa zagrożonego karą nie przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności wyłącznie gdy pokrzywdzony pojednał się ze sprawcą, sprawca naprawił szkodę lub pokrzywdzony i sprawca uzgodnili sposób naprawienia szkody.

Jak wcześniej wskazano czyn przypisany oskarżonemu nie tylko nie jest znamieną szkodą, ale szkoda w tym wypadku nie zaistniała, co więcej Sąd odwoławczy podziela stanowisko orzecznictwa wyrażonego min. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2011 r. sygn. akt IV KK 57/11 (LEX nr 848168).

Sąd Najwyższy stwierdził, że przestępstwo określone w art. 297 § 1 k.k. jest przestępstwem formalnym (bez skutkowym), co powoduje, że w przypadku stwierdzenia jego popełnienia nie można mówić o wystąpieniu jakiegokolwiek szkody, która mogłaby zostać następnie naprawiona przez sprawcę. Ogólnym przedmiotem ochrony tego przepisu jest prawidłowość funkcjonowania obrotu gospodarczego, w szczególności indywidualne interesy uczestników tego obrotu, jak i ponadindywidualne interesy gospodarcze społeczeństwa, związane z prawidłowym jego funkcjonowaniem, szczególnym przedmiotem ochrony jest zaś w przypadku omawianego przestępstwa prawidłowość, rzetelność i uczciwość obrotu finansowego. Trudno w tej sytuacji wskazać konkretnego pokrzywdzonego, którego mogłoby dotyczyć pojednanie, albo też uzgodnienie z nim sposobu naprawienia szkody.

Nie podziela Sąd Okręgowy argumentu obrońcy, iż możliwości warunkowego umorzenia postępowania upatrywać należy w konieczności podobnego traktowania sprawców przestępstw, w których można wykazać indywidualnie pokrzywdzonego. Jednym z celów postępowania jest oczywiście i to, aby uwzględnione zostały prawnie chronione interesy pokrzywdzonego, a niejednokrotnie przez pryzmat postawy pokrzywdzonego można oceniać sytuację oskarżonego, tak gdy chodzi o spełnienie celów postępowania, celów kary, możliwość wywodzenia pozytywnej prognozy społeczno- kryminologicznej.

Pokrzywdzony i jego postawa ma kluczowe znaczenie dla stosowania warunkowego umorzenia w wypadku, gdy górna granica zagrożenia przekracza 3 lata pozbawienia wolności. Nie można stosować warunkowego umorzenia, przy zastosowaniu art. 66 § 3, gdy brak jest pokrzywdzonego z uwagi na charakter przestępstwa albo pokrzywdzony nie został ustalony (Zoll Andrzej (red.), Bogdan Grzegorz, Ćwiakalski Zbigniew, Kardas Piotr, Majewski Jarosław, Raglewski Janusz, Szewczyk Maria, Wróbel Włodzimierz, w: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 1-116 k.k.). Zatem to właśnie przez pryzmat postawy pokrzywdzonego, czy też sprawcy względem naprawienia szkody istnieje szczególna możliwość warunkowego umorzenia postępowania, nie znajdująca zastosowania w wypadku tych przestępstw, gdzie owych dodatkowo pozytywnych, a wpływających na możliwość zastosowania probacji do sprawcy, okoliczności nie ma.

Reasumując Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów apelacji obrońcy Z. N., ani wywodów uzasadnienia środka odwoławczego, uznając, że Sąd I instancji przeprowadził pełne postępowanie dowodowe, dokonując prawidłowej, zgodnej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny dowodów, która doprowadziła do poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych, a w konsekwencji trafnej oceny prawnej zachowania oskarżonego, który dopuścił się występku z art. 297§ 1 kk, czego zresztą nie kwestionowano, a wywody Sądu meriti są pełne i przekonujące.

Sąd Okręgowy ocenił również, iż na akceptację zasługuje wymiar kar orzeczonych wobec Z. N. za ciąg tak kwalifikowanych przestępstw, zastosowanie środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności.

Równocześnie Sąd Okręgowy dostrzegł konieczność zmiany zaskarżonego wyroku, albowiem dokonując czynu zarzucanego w punkcie I, a przypisanego w ramach ciągu przestępstw w punkcie 1, oskarżony nie przedłożył zaświadczenia o zatrudnieniu, zaś jego działanie ograniczyło się do złożenia nieprawdziwego oświadczenia o zarobkach i zatrudnieniu w restauracji (...) z/s w W., drugiego czynu dopuścił się przedkładając zawierające nieprawdę zaświadczenie o zarobkach i zatrudnieniu w restauracji (...) z/s w W.,

co miało istotne znaczenie dla uzyskania odpowiednio karty kredytowej i pożyczki.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł o wskazanej zmianie przez eliminację opisanego zachowania, w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.